

סרטים

כל דמיון בין איטליה

לישראל מקרי בהחלט

ידיו של מפקח משטרה הוא שמו של סרט איטלקי שיוצג בקרוב בארץ. נושא: שלטון המאפיה בענף הבנייה בסיציליה. השתלטות על זרועות החוק, ומלחמתם של כמה אנשים בודדים נגד השתלטות זו. בין היתר, יש בסרט מאפיוזו אחד מוכי שר באופן מיוחד, המשתף בעסקיו את ראש העיר ושאר פקידים חשובים במימל של. אלה מפקיעים עבורו קרקע יקרה מאוד, במחירים גבוהים, מאפשרים לו לזכות בחווייה במיכרזים שאינם מיכרזים, מתחלקים איתו ברווחים מדידות הפאר שהוא בונה.

הסרט, שבוים עליידי דאמיאנו דמיאני (שעשה כבר סרט על המאפיה בשם אשת הבוגד) עורר סערה באיטליה, משום שלא חשן שבטו מאיש. מסקנתו: לאדם הגון אין שום תקווה, במשטר הפוליטי הנוכחי באיטליה.

אלא שבהקרנה לעיתונאים, שהתקיימה לאחרונה בתל-אביב, העלו כמה מהצופים אסוציאציות מקומיות, החלו לתת לדמויות על הברד שמות ישראליים — ודווקא כאלה

שחקן פרנקו פרי, ב"יורדי" לאדם ההגון — אין תקווה

שקוראים עליהם לעיתים קרובות בעיתון גים.

זול שהסרט איטלקי. אילו היו מייצרים אותו בארץ, היה ודאי זוכה בכמה תביר עות דיבה שמנות.

תדריך

תל-אביב

*** סיפורי קאנטרבורי (מוג' רבי איטליה) — פאזוליני ממשיך את מסעו בעולם האיוולת האנושית. הפעם, בעזרתו של המשורר הקלאסי הבריטי צ'סטר. הומור נועז וחצוף מאוד, מהול בהרבה סיוט. עשוי להפחיד בהעזתו את עדיניה הנפש.

*** הטאננו האחרון בפאריז (סטודיו, צרפת, איטליה) — עוד סרט נועז. הפעם, על עימות בני החמישים נגד בני העשרים — עימות שבו יד הצעירים תמיד על העליונה. משחק משובח בח של מאלון בראנדו. בימוי של ברנר דו ברטולוצ'י.

*** סיואר ורזאלי (צפון, צרפת) — אשה נקדעת בין גבר מעשי, קאפיטאי ליסטי ונמרץ, לבין אומן סופ חולמני — עם כל מה שההבדלים בין השניים יכיר לים לסמל בימינו. איב מונטאן, רומי שניידר וסמי פריי.

*** קברט (פאר, ארצות-הברית) — גרמניה של ימי עליית-הנאצים משתקפת בקטעי הקברט שבסרט יותר מאשר בל עלילתו. סרט עטור פרסי אוסקר, המציג טיפן בין היתר בהופעה וירטואוזית של ג'ואר גריי — שחקן אלמוני עד סרט זה.

*** הבוגדני בעל הנערה השירה (גורדון, צרפת) — קומדיה שנונה ומפוקחת על מלחמה בין שירותי הביון בקרפת. עם סיאר רישאר המצויץ, כי מוסיקאי שנקלע בטעות בין שני מחנות.

הסיפוק

לעולם נמושך

סוד הקסם הבורגני (תכלת, תל-אביב, צרפת) — סרט אחרון זה של בוניואל, הרצון נינוני גאונות, הוא בעצם סיכום לכל מה שאמר עד עתה על הבורגנות השלטת. וכידוע, לואיס בוניואל הוא מומחה בנידון.

ששת הבורגנים המקסימים — בעיני עצמם, וגם מבחינה חיצונית — שבמרכז הסרט, עוברים, בעזרתו האדיבה של בוניואל, סידרת של אירועים ומצבים שונים שאינם, לדעת הבמאי, אלא סיכום החוויה הבורגנית במאה ה-20.

לדוגמא: תאוות האוכל שאינה באה אף פעם על סיפוקה המלא. נאפופים אחרי הצהריים עם אשת החבר. נימוסים וגיוגנים המסתירים מאחוריהם שחיתות פוליטית וסחר בסמים. כנסייה המתיימרת לרדת אל העם — אבל על מקומה המכובד ליד השולחן אינה מוותרת. הפחדים ה"פרידיסטיים" שבחלומות והסקרנות לפרטים אינטימיים בחיי הזולת. וכן חלאה.

במהלך הסרט — בו מתערכים מציאות וחלום זה-בה, בלי שניתן יחיה להבחין ביניהם — מושלכים השישה לכלא, נטבחים באכזריות, מוצאים את עצמם במצבים מביכים. אולם שום דבר אינו פוגם בשלווה הנפשית, או בסיפוק העצמי העמוק, של כל אחד מהם.

בסופו של הסרט צועדים השישה בדרך המלך, בדיוק כמו בהתחלה: שום דבר לא מערער את קיומו השאנן של המעמד הבורגני.

הבורגנות מרימה ידה: פרטים אינטימיים

זה כמובן אינו מונע מבוניואל לשים מעמד זה ללעג ולקלס. הוא עושה זאת בצורה ישירה ושנונה עד כדי כך, שאפילו צופים שאינם יורדים תמיד לעומק כוונותיו וסמליו יכולים להשתעשע.

אפשר גם לשיר שירי-הלל לצלם, לתפאורן ולשחקנים הנהדרים. אולם העיקר בסרט הוא בוניואל. מבטו החרוף והמפוקח אינו מחמיץ מאומה מן הנעשה סביבו, והסאטירה שלו מחולה בבזז העמוק, שהוא רוכש למין האנושי.

הו,

עולם אכזר!

באקסטר (לימור, תל-אביב, אנגליה) — הוא סרט המיועד למי שאוהב להזיל דמעה רגשנית,

לחשתתף בצערם של אחרים. הסובל הפעם הוא נער בשם באקסטר, העובר לגור בלונדון עם אמו שהתגרשה מאביו. באקסטר סובל מליקויי דיבור, ועוד יותר מאם אדישה שאינה דואגת לו.

למולו הוא מוצא זוג צעיר ומאוהב בדירה שכנה, ופסיכיאטרית מבינה בבית-הספר. אולם סידרה של תקריות ותאוות גורמות לו משבר נפשי חמור — המחמיר לאחר מותה הטראגי של השכנה החביבה.

בקיצור, זה מזכיר קצת את "מאנדי", אך להבדיל מ"מאנדי", הבמאי (והשחקן לשעבר) ליוול ג'פרס מבורך בחוש-הומור, המפיח רוח רעננה בכמה מן הסצנות. כמו למשל כאשר באקסטר מגלה שמישהו מציץ בו במשקפת מהמרפסת ממול — יוצא החוצה במערומיו.

מצד שני, מתפתחת העלילה בחוסר בהירות, ואין לדעת אם הדברים מתרחשים בדמיונו של באקסטר או במציאות. התקריות הטראגיות הנערמות בזו אחר זו קצת מגדישות את הסאה, וקשה להאמין באמיתותן. הדמויות מצויירות בחד-מימדיות משועת: האם מתנכרת, השכנים חביבים, הוופא מבינה, המורה הרוזן. לכל אחד תווית ברורה — ממנה אינו חורג.

ניל וג'קובי: כל האסונות שבעולם

מבורכת נוכחותה של פטרישיה ניל, המגלמת רופאה שבאמת אפשר לסמוך עליה. אישיותם של ז'אן פואר קאסל וברייט אקלאנד, השכנים, סימפטית. מבחינה חזותית, יוצא הסרט נשכר מעבודתו של ג'ופרי אונסוורת (צלם קברט). לא לשכוח את המטפחת.

נשרים נגד

עיוורים

מיבצע נשרים (אלבני, תל-אביב, ארצות-הברית) — עוד אחד מסרטי-הברחה הגאונות מ"מחנה-שבויים גרמני במלחמת העולם השנייה. מאיכות הצילום ומשמות המשתתפים נדמה שהמדובר בהפקה זולה שנעשתה כלאחר-יד, כדי למלא חלל ריק בתוכנית ההפקה. אולם בתור שכזאת — העבודה כאן מקצועית בהחלט.

הסיפור, אודות מדען נורווגי המסתתר בתחפושת של קצין באחד הסטאלאגים הגרמניים, ועל קצין הביון ה"אמריקאי" שנשלח לשלוף אותו משם, מסופר בצורה סבירה. יש בו רגעי-מתח, ואפילו לא מעט הומור. המיבצר בו מתגלגלים השניים — המיעוד לשבויים המסרבים לקבל את חמרות הגרמנית באהבה — ציורי מאוד. ריצ'ארד ביז'הארט, כמפקדו, עושה כמיטב יכולתו להזכיר את אריך פון שטרוהיים בהאשלה הגדולה. דאג מקלור, שחקן שהתפרסם בטלוויזיה, הוא קצין-הביון הנמרץ. ורנה אובר ז'ונואה (הפונדקאי ב"הקלפן והיצאנית"), הוא המדען ה"נורווגי החשסן, שאינו מעז למיד לשתף פעולה בתוכניתו הנועזת של חברו האמריקאי.

שכונת הברחה מן המיבצר בדרך האוויר — היא מקורית ובלתי צפויה. לדברי מפיקי הסרט — היא מבוססת

דאג מקלור: מירדף בסטאלאג

על מקרה שהיה. אולם כאן נכשל הבמאי פיליפ ליקוק: הדרך בה הוא מתאר את תכנון הברחה היא שקופה, משאירה כלי-כך הרבה אותות וסימנים, עד שהגרמנים צריכים היו להיות עיוורים כדי לא להשיג במזימה.